

Georg Heym: DER KRIEG / PAN WOJNY (tł. Ela Binswanger)

GEORG HEYM: PAN WOJNY

Zbudził się ze snu ten, co tak długo spał,
Zbudził się, gdzie w przepastnych podziemiach trwał.
Mrocznej robi godzinie głęboki skłon
I na księżyc podnosi swą czarną dłoń.

W zgiełku miast się wieczornym rozlewa, hen,
Nagły mróz i posepnej ciemności cień,
I ruchliwy wir rynku zamienia w lód.
Skąd ta cisza, ktoś spyta. Skąd nagły chłód?

Gdzieś w zaułkach zlatuje i ciśnie w kark.
Straszna myśl. Bładość twarzy. Odzewu brak.
Z dała uszu dobiega jęczący głos,
Od którego drżą brody, jeży się włos.

Już lud w górach zaczyna porywać w tan,
Wrzask jego słycać zewsząd: „Wojacy, wstać!” .
I dziwny brzdęk pobrzmiwa, gdy głową w ruch
wprawia z tysiąca czaszek złożony sznur.

Jak wieżyca wyrasta ostatni żar,
Gdzie krew spływa rzekami, urobek dnia.
Po bezkres trzciny pełne są martwych ciał,
Przez ptaków śmierci biały pokryte szal.

Nad błękitnymi stoi ogniami ścian,
Nad bramami, gdzie leży zabita straż,
Nad czarnymi traktami pod hukiem dział.
Nad mostami, na których truposzów zwał.

W noc ogień rozdmuchuje przez cały kraj,
Wypędza z krwistym pyskiem wściekłego psa.
Tak nocny wyskakuje z ciemności świat,
Brzeg rozświetlony przez złe wulkany ma.

I z tysiącem czerwonych spiczastych czap,
Ciemnych równin usianych jarzeniem szczap,
A co się ulicami roi tam siam,
Zgarnia na stosy ognia, roznieca szal.

I strzelają płomienie, las w las żrąc,
Pożółkłe nietoperze, rój liści rwąc.
Jak rozpalacz kominka wwierca swój pręt,
By przyśpieszyć tym w drzewach ognisty pęd.

Wielkie miasto pochłania żółtawy dym,
Cicho rzuca się w otchłań zdradzieckiej mgły.
Ponad wszystkim on-potwór, pod nim sam gruz.
Po trzykroć żagiew w niebo wbija - jak nóż.

Nad burzą rozdartymi strzępami chmur,
Na martwych, ciemnych, zimnych piaskach, wśród dziur,
By wraz z nią dopełnić w noc ognia złą moc,
Smoła i ogień kończą Gomory los.

*

(tł. *Ela Binswanger*)

*

GEORG HEYM: DER KRIEG

Aufgestanden ist er, welcher lange schlief,
Aufgestanden unten aus Gewölben tief.
In der Dämmerung steht er, gross und unbekannt,
Und den Mond zerdrückt er in der schwarzen Hand.

In den Abendlärm der Städte fällt es weit,
Frost und Schatten einer fremden Dunkelheit,
Und der Märkte runder Wirbel stockt aus Eis.
Es wird still. Sie sehn sich um. Und keiner weiss.

In den Gassen fasst es ihre Schulter leicht.
Eine Frage. Keine Antwort. Ein Gesicht erbleicht.
In der Ferne wimmert ein Geläute dünn,
Und die Bärte zittern um ihr spitzes Kinn.

Auf den Bergen hebt er schon zu tanzen an,
Und er schreit: „Ihr Krieger alle, auf und an!“
Und er schallet, wenn das schwarze Haupt er schwenkt,
Drum von tausend Schädeln laute Kette hängt.

Einem Turm gleich tritt er aus die letzte Glut,
Wo der Tag flieht, sind die Ströme schon voll Blut.
Zahllos sind die Leichen schon im Schilf gestreckt,
Von des Todes starken Vögeln weiss bedeckt.

Über runder Mauern blauem Flammenschwall
Steht er, über schwarzer Gassen Waffenschwall.
Über Toren, wo die Wächter liegen quer,
Über Brücken, die von Bergen Toter schwer.

In die Nacht er jagt das Feuer querfeldein,
Einen roten Hund mit wilder Mäuler Schrein.
Aus dem Dunkel springt der Nächte schwarze Welt,

Von Vulkanen furchtbar ist ihr Rand erhellt.

Und mit tausend roten Zipfelmützen weit
Sind die finstren Eben flackend überstreut,
Und was unten auf den Strassen wimmelt hin und her,
Fegt er in die Feuerhaufen, dass die Flamme brenne mehr.

Und die Flammen fressen brennend Wald um Wald,
Gelbe Fledermäuse, zackig in das Laub gekrallt.
Seine Stange haut er wie ein Köhlerknecht
In die Bäume, dass das Feuer brause recht.

Eine große Stadt versank in gelbem Rauch,
Warf sich lautlos in des Abgrunds Bauch.
Aber riesig über glühnden Trümmern steht,
Der in wilde Himmel dreimal seine Fackel dreht

Über sturmzerfetzter Wolken Widerschein,
In des Toten Dunkels kalte Wüstenein,
Dass er mit dem Brande weit die Nacht verdorr,
Pech und Feuer träufelt unten auf Gomorrh.

*

GEORG HEYM: THE WAR

Now he has arisen: he, who slept so long,
from the depth arisen, out of arches strong.
Huge he stands and unknown in the twilight land,
and the moon he crushes in his blackened hand.

Broad on city's evening, broad and angrily
shadow falls, and frost of strange obscurity
makes the market's bustle stop in icy scare.
Silence reigns. They turn - and no one is aware.

In the street it comes to touch her shoulders light:
Just a question. Answerless. A face goes white.
From afar sound whining abbey bells so thin
and the beards are quaking round the pointed chin.

High up, on the mountains, he begins to dance,
and he cries: You fighters, rise up and advance!
Echoes sound: around his shaking, blackened head
swings a chain of skulls he wrenched from thousand dead.

Tower-like he squashes embers' dying gleam
and, where day is fleeing, fills with blood the stream.
Countless are the corpses swept into the reeds,
covered by white feathers, where the vulture feeds.

He stands over ramparts blue of flames around,
over darkened streets with heavy weapons sound,
over broken gates where gatemen lie across,
over bridges bending under human dross.

Through the night he chases fire across the world:
red-fanged hound of hell with savage scream unfurled.
Out of darkness leaps dominion of night,
frightful at its border shine volcanoes bright.

And a thousand redcaps, pointed far and wide,
litter up the dark plain, flicker up astride.
Who below in alleys still runs to and fro
he sweeps in the fire, that it hotter grow.

And the flames are leaping, burning tree by tree.
Yellow bats of fire clawing endlessly.
And he thrusts his kiln-staff, dark and charcoal-bound
deep amongst the trees to stoke the flames around.

An important city, chocked in yellow glow,
jumped without a whisper to the depths below,
while he stands, a giant, over glowing urns,
wild, in bloody heavens, thrice his torch he turns

over stormstrung clouds reflecting fiery brands,
to the deadly dark of frigid desert sands,
down he pours the fires, withering the night,
phosphorus and brimstone on Gomorrha bright.

*

(tł. ze strony allpoetry.com)